

De Nederl. Meesters in de Ermitage.

DE NEDERLANDSCHE MEESTERS IN DE ERMITAGE TE ST. PETERSBURG. † † † † †

Wanneer men de drukke Newski-Prospect verlaten heeft en ter rechter hand den Alexandertuin en de plaats der Paleizen oversteekt komt men in het begin der Millionaja, nevens het Winterpaleis, aan het bescheidener Palais de l'Ermitage, dat met de sobere, edele lijnen van zijnen Griekschen stijl gunstig afsteekt tegen den pralerigen baroktrant van zijn grooten nabuur. Binnen gekomen bevindt men zich in een waar paleis: kolommen, beelden, trappen, vloeren van marmer, zijden behangsel aan de wanden en op de vergulde zitbanken, bedienden in vorstelijke livrei, men krijgt den indruk, dat men de woning des keizers is binnen getreden, zooals het waarlijk het geval is. Het overstelpend rijk opgesmukte Keizerlijk Museum van Weenen uitgezonderd, evenaart geen schilderijen-galerie ter wereld de pracht van dit gebouw.

Door zijn inhoud kan l'Ermitage met de grootste en beroemdste Museums naar de kroon dingen. Er is er geen in de wereld, waar de Hollandsche school der groote eeuw zoo voortreffelijk is vertegenwoordigd als hier; buiten Madrid, geen waar de Spaansche school; buiten Parijs, geen waar de Fransche school zoo uitmuntende stukken heeft geleverd: terwijl er ook van de grootste meesters der Vlaamsche en der Italiaansche school een overvloed van prachtige werken aanwezig is

Dat al die heerlijkheden zoover buiten 's heeren wegen verdwaald zijn, zoodat alleen heel weinigen ze daar nog kunnen gaan opzoeken, is zeker te betreuren; dat zij ruimschoots de moeite der lange reis loonen is stellig. Zij zijn daar gekomen dank aan den verlichten kunstzin der vorsten van het land: Peter-de-Groote, Catharina II en hare opvolgers hebben om strijd medegewerkt tot de verrijking van de groote verzameling. Aan geld ontbrak het hun niet, aan goeden smaak en raad van bevoegde medewerkers gelukkig evenmin. In de 18^e eeuw, in een tijd toen Holland en Vlaanderen verkoopzalen

waren geworden van hunne kunstschaten, verrijkten Frankrijk, Duitschland en ook Rusland zich met dingen, voor welke onze nationale trots niet genoeg gevoelde om ze voor het land aan te koopen en van welke onze burgerij minder hield dan van geweven behangsel en gemunt geld. Het grootste deel van die parels uit onze kroon is te gelde gemaakt en voor goed voor ons verloren gegaan: een troost blijft ons, namelijk dat de bannelingen den goeden naam onzer school heel de wereld door hielpen verspreiden.

Wonder genoeg, Catharina en hare opvolgers kochten de meeste en de kostelijkste der Hollandsche en Vlaamsche schilderijen niet in onze gewesten, maar in Frankrijk, Engeland en Duitschland. Parijs was de groote kunstmarkt in de 18^e eeuw en uit de wereldberoemde en fabelachtig rijke verzamelingen Crozat, Choiseul, Randon de Boisset, Contingingen er scheepsladingen van meesterstukken naar St. Petersburg. Daar kwam dan bij het Museum van Malmaison door keizerin Josephine gevormd uit de schilderijen ontvoerd uit Cassel, de galerie Brühl uit Dresden, het kabinet van lord Walpole en tal van andere, waaronder ook dat van Willem II, koning van Holland, dient vermeld te worden, die geheel of gedeeltelijk naar het noorden verhuisden. De Spaansche stukken werden hoofdzakelijk gekocht in de veilingen van den prins van den Vrede, Manoël Godoy, van Gessler, Russischen consul te Cadix, Paez de la Cadeña, Spaanschen minister te St. Petersburg en Maarschalk Soult, die een langen veld- en rooftocht in Spanje gehouden had.

De oude Vlaamsche en Hollandsche school zijn karig vertegenwoordigd in de Ermitage; behalve de *O. L. V. Boodschap* van Jan van Eyck, alsook de twee hem toegeschreven luiken, en de drieluik van Lucas van Leyden, de *Genezing van den Blinde van Jericho*, vallen er geene stukken van hooge waarde te vermelden. Met uitzondering van laatstgenoemden meester zullen wij ons overzicht dan ook bepalen bij de meesters der XVIIe eeuw, die, wij zegden het reeds, eene zoo glansende plaats in het keizerlijk Museum innemen.